

Thema: professionalisering

Als beheerder van de kinderboerderij heb je met allerlei zaken te maken. Niet alleen met de dieren en de bezoekers, maar vooral ook met het eigen beleid, vakbekwaamheid en natuurlijk met het ARBO beleid voor personeel en vrijwilligers.

Vakbekwaamheid

Het is belangrijk dat op publieksboerderijen (kinderboerderijen, dierenweides enz.) vakbekwame mensen aanwezig zijn. Niet alleen moet de dieren de juiste verzorging krijgen, er is ook een belangrijke verantwoordelijkheid naar het publiek en personeel toe op het gebied van veiligheid en hygiëne. Wat wordt er verstaan onder 'vakbekwaamheid'?

Vakbekwaamheid kan als volgt definiëerd worden: *"Vakbekwaam is het in staat zijn om een beroep uit te oefenen volgens de voor de beroepsgroep geldende eisen, ongeacht de specifieke werkcontext, en daarbij in staat zijn om goed in te spelen op (kleine) veranderingen in het beroep"*. Dit is een brede omschrijving die gelijk al aangeeft dat de vereiste vakbekwaamheid voor elke locatie anders kan zijn. Als er bijvoorbeeld op een boerderij gewerkt wordt met cliënten, dan moet er ook een begeleider zijn die voor dat onderdeel vakbekwaam is. Als er runderen op de boerderij gehouden

worden, dan moet er een medewerker zijn die voldoende weet over de behoeften en verzorging van deze dieren, enz.

Kortom: vakbekwaamheid is maatwerk. Toch zijn er een aantal handvatten waarmee elke publieksboerderij voor zichzelf kan bepalen (en aantonen) dat er voldoende vakbekwame medewerkers aanwezig zijn, passende bij de mogelijkheden en vraag van de locatie. Het is belangrijk dat er **in elk geval** onder openingstijden een vakbekwaam medewerker aanwezig of goed bereikbaar is. Bij afwezigheid moet duidelijk zijn hoe de verantwoordelijkheden geregeld zijn en dient een vakbekwaam medewerker/beheerder bereikbaar (bijv. telefonisch) te zijn.

De vSKBN heeft een 'factsheet Vakbekwaamheid' ontwikkeld waarop de competenties beschreven zijn voor de drie niveaus die (vaak) op een publieksboerderij aanwezig zijn: medewerker dierverzorging (vrijwilligers, stagiairs of lager geschoolde dierverzorgers), vakbekwame dierverzorger (relevante opleiding niveau 3 MBO) en de beheerder (relevante opleiding niveau 4 MBO).

[Klik hier voor de factsheet Vakbekwaamheid](#)

Beleidsplan kinderboerderij

Om goed inzichtelijk te krijgen waar de kinderboerderij staat en wat haar doelen zijn, kan een beleidsplan opgesteld worden. In een beleidsplan kan het volgende te vinden zijn:

- Bedrijfsprofiel: doelstelling, visie/missie, doelgroepen, faciliteiten, openingstijden, achtergrondinformatie enz.
- Organisatie: personeel, vrijwilligers, bestuur, organogram enz.
- Vrijwilligers- en personeelsbeleid: inzet vrijwilligers, werkgroepen, aanstellingsbeleid, introductiebeleid, beloningsbeleid vrijwilligers, opleiding en scholing, VOG, beleid omgangsvormen, ziek melden enz.
- Beleidszaken: huisregels, hygiëne en veiligheid, schriftelijke instructies, RI&E, BHV enz.
- Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid: communicatie met bezoekers, huisregels, informatieborden, omgang met klachten enz.
- Activiteiten en evenementen: organisatie, kalender enz.
- Communicatie: website, social media, omgang met de media, huisstijl enz.
- Educatie en lessen: scholen, inhoud lesprogramma enz.
- PR en marketing: sponsoring, adoptiedieren enz.
- Dierbeleid: rassen en soorten, fokprogramma, verzorging, aanschafbeleid, quarantaine enz.

Met het opstellen van een beleidsplan is het voor alle betrokkenen van de kinderboerderij duidelijk hoe er op de boerderij gewerkt wordt en wat de ambities zijn. Meer informatie over het beleidsplan is te vinden [op de website van de vSKBN](#).

Risico Inventarisatie & Evaluatie

Een RI&E is verplicht voor elke organisatie waarbij gewerkt wordt met 'gezagsverhoudingen'. Van werken onder gezag is al sprake als een van de kinderen klusjes doet op het bedrijf, er een stagiair op het bedrijf werkt of andere vormen van een gezagsverhouding. Het hoeft dus niet altijd om betaald werk te gaan. Dat betekent dat u als kinderboerderij volgens de ARBO-wet verplicht bent om een RI&E op te stellen en deze te laten toetsen. Ook als u een vrijwilligersorganisatie bent en uitsluitend met vrijwilligers werkt, bent u verplicht een RI&E uit te voeren. De RI&E is verplicht voor elke organisatie waar gewerkt wordt met biologische agentia (o.a. hooi/stro) en/of gevaarlijke stoffen.

In het [Keurmerk Kinderboerderijen](#) is uitgebreide informatie te vinden over de RI&E. Hoofdstuk 4 van het Keurmerk bestaat uit een voorbeeld RI&E voor publieksboerderijen.

Voorbeeldprotocollen en inspiratie

Er zijn meer dan 500 publieksboerderijen in Nederland en elke locatie is anders. Niet alleen fysiek, maar ook in organisatie, mogelijkheden en de aanwezige medewerkers, dieren en bezoekers. Er is dus niet één standaardprotocol beschikbaar waar elke kinderboerderij mee kan werken. Wel zijn er een heel groot aantal voorbeelden uit de praktijk waar boerderijen inspiratie uit kunnen opdoen voor hun eigen locatie.

In het Keurmerk Kinderboerderijen zijn een heel groot aantal voorbeeldprotocollen en kant-en-klare formulieren te vinden waar u direct gebruik van kunt maken. Zoals huisregels, handenwasgelegenheid, destructieprotocol, handleiding bevellingen enz.

[Download hier de bijlagen en formulieren](#)

Op zoek naar educatie, lesmateriaal of goede voorbeeldprojecten van andere boerderijen? Maak dan gebruik van de projectendatabank. Hierin zijn ruim 100 bestaande educatieprojecten en stageopdrachten te vinden die door kinderboerderijen bedacht en uitgevoerd zijn. U vindt per opdracht een beschrijving, foto's, een draiboek en eventueel allerlei andere materialen zoals een advertentie, een lespakket of speurtocht.

[Bekijk hier de projectendatabank](#)